

Posudek na rigorózní práci Mgr. Adama Prentise

“Ned Kelly : Aspects of Myth in Texts from Three Generations”

Mgr. Adam Prentis si jako téma rigorózní práce zvolil analýzu četných charakterových rysů a proměn hlavní postavy románu australského prozaika Petera Careyho *True History of the Kelly Gang*. Osobnost Neda Kellyho, skutečné historické postavy, je nahlížena zejména skrze románovou optiku, jelikož jak rigorózní práce svým celkovým vyzněním dokazuje, bylo již za jeho života krajně obtížné, ba přímo nemožné, odlišit reálné události od smyšlených a různě přibarvených historek ventilovaných v tehdejším tisku a románové tvorbě. Jako velmi důležitý faktor je označena pozice Neda Kellyho coby národního hrdiny, symbolu australské identity a zároveň zosobnění ideálu mužnosti, přestože se jedná o bytost, která za svého života jednala v rozporu se zákonem a ať už z vlastní vůle, či z cizího přičinění zmařila mnoho lidských životů. Ned Kelly je tak nazírán jako emblematický nositel konstituujících se pilířů australské identity, i přesto nebo právě proto, že jeho osobnost je plná paradoxů: je zároveň postavou historickou i fiktivní a tyto dvě její součásti jsou organicky propojeny do takové míry, že již není možné je separovat. Ke studiu vývoje jednotlivých osobnostních aspektů postavy Neda Kellyho, jež Mgr. Adam Prentis činí za přispění metody literární komparace, využívá jejich starších vypořádání v románové biografii Maxe Browna *Australian Son* (1948) a heroizujícím románem J.J. Kennealyho převlečeném za novinářskou studii *The Complete Inner History of the Kelly Gang and their Pursuers* (1929).

Úvodní, teoretická část práce popisuje širší kontext vybraných děl, přičemž nastiňuje problematiku koloniální a postkoloniální literatury, roli jazyka z hlediska postkoloniální teorie a symboliku odporu spjatou s utvářením národa. Představen je koncept a kritéria mužnosti zejména z pohledu západní kultury, autor rigorózní práce na tomto místě rovněž podává stručnou charakteristiku iniciačních rituálů, spojených v případě studia problematiky Neda Kellyho zejména s přechodem mezi jinoštvím a mužstvím. Je rovněž otevřena otázka role Neda Kellyho v koloniálním a postkoloniálním kontextu. Na tomto místě je třeba zdůraznit zdařilý výběr sekundární literatury, se kterou Mgr. Adam Prentis erudovaně pracuje.

Hlavní těžiště rigorózní práce tvoří její praktická část, věnovaná podrobné komparaci a analýze jednotlivých autorem vytyčených klíčových bodů, které blíže specifikují a podrobněji rozdělují různé polohy románové postavy Neda Kellyho. Jednotlivým prvkem je pochopitelně sám hlavní protagonista, který je nazírán z pozice jednotlivých vývojových etap, jež nabízí

náhled na psychologickou ontogenezi Neda Kellyho coby dítěte, mladíka a dospělého. Zároveň je zahrnuto i hledisko jednotlivých společenských rolí a zobrazuje Neda Kellyho coby syna, manžela, viníka i oběť a přechází až do metafyzické sféry, se kterou jsou některé aspekty jeho života spjaty. Za velice zdařilou se dá považovat kapitola zaměřená na rozporuplné náhledy na osobu Neda Kellyho, neboť trefně poukazuje na paradoxní charakter zachycení jeho postavy v literatuře, které se, čím je historicky vzdálenější, tím víc přibližuje lidské dimenzi historické osobnosti. Román Petera Careyho představuje asi nejkompexnější náhled na osobnost Neda Kellyho a charakteristiky, které jsou mu zde přisouzeny nahlíží Mgr. Adam Prentis jako proto-australské, zároveň však poukazuje na jeho roli coby živoucího zosobnění legendy. J.J. Kennealy, autor který byl v reálném čase skutečným Nedovi Kellymu nejbližší, svého protagonistu idealizuje překvapivě nejvíce. Pozdější ztvárnění Maxe Browna a Petera Careyho neztrácí oslavný tón, ale spíše než idealizovanou modlu prezentují výjimečného, leč chybujícího muže.

V závěru své rigorózní práce Mgr. Adam Prentis přistupuje k finální komparaci zásadních charakterových rysů přiřazených Nedovi Kellymu jednotlivými autory. Pojetí hlavního hrdiny se liší, nicméně, všechny tři romány se shodují v zásadních bodech určujících život Neda Kellyho: jeho nespravedlivé pronásledování, silné rodinné pouto rodiny Kellyových, hluboce zakořeněná katolická víra, mužnost a odolnost, odvaha tváří tvář utrpení a pohaně, tichá podpora lidu a všeobecný odpor ke zhýralému, uzurpujícímu policejnímu sboru. Autor rigorózní práce na základě existence těchto styčných bodů přichází s tvrzením, že existuje cosi jako esence či hlubší struktura Neda Kellyho, kterou je možno postupně odkrývat za přispění pečlivé analýzy a neustálého porovnávání jednotlivých pramenů. Existence takovéto esence by byla ovšem značně problematizována, pokud by došlo na komparaci pramenů historických a pramenů fiktivních. Jako důkaz nemožnosti dosažení pevného dna v takovém případě je poukázáno na neschopnost natočit definitivní filmovou verzi života Neda Kellyho. V závěru práce je konstatována zásadní role uchopení a způsobu literárního ztvárnění pro chápání postavy natolik mytizované jako byla a je ta Neda Kellyho. Zároveň Mgr. Adam Prentis dochází ke zjištění, že mytologizující tendence nerostou v čase, jak by se dalo předpokládat, ale naopak, že v některých svých aspektech je novodobý portrét Neda Kellyho od Petera Carreyho jistě bližší pravdě než heroizující pokusy J.J. Kennealyho.

Rigorózní práce je po stránce jazykové a stylistické téměř bezchybná. Mimo poučené práce s primárními a sekundárními zdroji Mgr. Adam Prentis využívá celou škálu bohatých výrazových prostředků ke zdůraznění nuancí a odstínění jednotlivých zkoumaných vlastností.

Místo je tak překročena hranice akademické práce a převažují znaky svébytného literárního díla.

Při obhajobě se autor rigorózní práce zaměří na následující otázky:

- 1) Podle kterých kritérií vybíral jednotlivé role a vývojové stupně postavy Neda Kellyho, které použil jako výchozí body komparace?
- 2) Přes své tvrzení, že: □ the purpose of this work lies more in the analysis of a fascinating developmental tendency – one of history turning to myth, fact into fiction... □ (str.8) dochází autor rigorózní práce ke konstatování nemožnosti oddělení faktů a fikce a tím pádem i procesů spjatých s jejich přeměnou. Je možné toto tvrzení stručně okomentovat?
- 3) Kapitola teoretické části věnovaná konceptu mužnosti je nazvána □ Masculinity in Western Culture □ a staví zejména na díle Christophera E. Forda *Masculinity in the Modern West* a též díle *Manhood in the Making: cultural concepts of Masculinity* autora Davida Gilmora. Zejména kritéria Christophera E. Forda jsou spjata s kontextem západní kultury a společnosti, což poněkud problematizuje pozdější tvrzení, že Austrálie je vynikajícím příkladem společnosti stojící na hranici mezi evropskými kořeny a identitou svého vlastního, vzdáleného kontinentu. Je možné tento aspekt stručně okomentovat?
- 4) Bylo by možné okomentovat spojitosti mezi historií koloniální Austrálie a vývojem zdejší svébytné literární tradice, jež byla od počátku pevně spjata s tematikou trestanců a deportace, ve vztahu k románovým ztvárněním postavy Neda Kellyho?

Z výše uvedených důvodů práci **doporučuji** k obhajobě.

V Praze 3.9. 2013

.....

PhDr. Tereza Topolovská
oponent práce